

[Finansministeren.]

fremskridtsevangelium om, at skatten skulle gå ned for søfolkene, og så kunne de ellers få lov at klare resten selv. Det kommenterer vi ærligt talt ved så mange lejligheder, at jeg ikke synes, det er fristende at gøre det endnu en gang.

Et par spørgsmål, som jo har været på dagsordenen i mange år, nemlig spørgsmålet om adgang til tv-udsendelser og spørgsmålet om at få nogle stærkere kortbølgestationer, vil regeringen være i stand til under udvalgsarbejdet at give en status over.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Danmarks Riges fiskeriterritorium.

(Lovforslag nr. L 102. Fremsat 9/11 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Auken (S):

Jeg skal gerne på socialdemokratiets vegne give tilslutning til, at statsministeren får den bemyndigelse, der er indeholdt i lovforslaget, til at kunne udvide fiskeriterritoriet til 200 sømil således at forstå, at denne bemyndigelse kan udnyttes for ét farvand ad gangen.

Baggrunden, som klart fremgår såvel af fremsættelsestalen som af bemærkningerne til lovforslaget, er jo de internationale forhandlinger, der har fundet sted på baggrund af den øgede interesse, der har været i kyststaterne for et udvidet fiskeriterritorium og udvidede rettigheder i form af det, der nu kaldes økonomisk zone. Baggrunden herfor er naturligvis den udbygning, der er sket af disse staters fiskeriflåde, samt udviklingen i fiskebestanden.

Vi havde fra dansk side håbet, at disse problemer kunne klares på globalt plan i forbindelse med FN's 3. havretskonference, men som det også fremgår af forslaget, er disse forhandlinger endnu ikke tilendebragt. Så er vi i kraft af en række handlinger foretaget ensidigt i

Nordatlanten – jeg tænker her på Island, USA, Canada og Norge – i en situation, hvor vi fra dansk side simpelt hen bliver nødt til at foretage den udvidelse af territoriet, som er indeholdt i lovforslaget.

Det er ikke mindst nødvendigt af hensyn til Grønland og Færøerne, hvor vi såvel fra de grønlandske som fra de færøske myndigheder har fået en opfordring til at gøre dette og helst senest med udgangen af dette år, altså senest 1. januar 1977. Dertil kommer også de interesser, vi har i igennem forhandlingerne på EF-plan at skabe en fælles EF-fiskeripolitik og en fælles holdning i de kommende forhandlinger på regionalt plan.

Vores politik på dette område er altså, at disse problemer først og fremmest må klares på internationalt plan både globalt og regionalt, men at vi er i en tvangssituation, hvor vi simpelt hen er nødt til for at have det fornødne rygstød i de internationale forhandlinger for at sikre gensidige indrømmelser at foretage denne ensidige udvidelse af vort fiskeriterritorium til de foreslåede 200 sømil.

I bemærkningerne gøres der en hel del ud af det problem, der givetvis har foreligget for regeringen, nemlig spørgsmålet, om man skulle gå det skridt videre allerede på nuværende tidspunkt at udvide territoriet til også at omfatte det, man kalder en økonomisk zone. Der anføres mange argumenter for og imod; regeringen er kommet til ud fra en helhedsvurdering at gå ind for, at man i denne omgang kun tager skridt til udvidelse af fiskeriterritoriet. Vi kan i socialdemokratiet tiltræde denne vurdering, men det er givet, at det er et af de spørgsmål, vi selvsagt under udvalgsarbejdet skal drøfte nærmere partierne imellem.

Kofoed (V):

Det foreliggende lovforslag om udvidelse af Danmarks fiskeriterritorium til en bredde af 200 sømil bærer præg af at være udarbejdet så at sige på FN's 3. havretskonferences fallitbo, og før EF's endelige vedtagelse af en samlet udvidelse af fiskerigrænserne til 200 sømil kom i stand; den bliver vel underskrevet i disse dage.

Jeg kan på venstres vegne i princippet give tilslutning til forslaget, hvilket også stemmer overens med den holdning, vi lagde for dagen ved forhandlingerne i markedsudvalget forud for EF's Ministerrådsmøde om fiskerigrænserne. Forslaget er et vigtigt forslag, der danner forudsætningerne for en gennemførelse af en

[Koføed.]

helt ny ordning af EFs og dermed Danmarks fiskeripolitik.

Jeg har i øvrigt nogle bemærkninger til statsministerens fremsættelse af forslaget. Det drejer sig især om fjerde afsnit i den skriftlige fremsættelse. Statsministeren siger her, at en række lande på baggrund af den voksende risiko, som overfiskning af fiskebestandene udgør, ikke har ønsket at afvente havretskonferencens resultater, men allerede nu har flyttet deres fiskerigrænser ud til 200 sømil eller står umiddelbart over for et sådant skridt.

Ja, det er nok det, der bruges som officiel begrundelse, men sandheden er snarere den, at landene, fiskerinationerne, vil have disse ressourcer for sig selv. Det er i virkeligheden en genoplussen af tidligere tiders imperiepolitik, der nu blot udspiller sig til vands, mens den i forrige århundrede udspillede sig til lands.

Selv om regeringen af måske forståelige grunde ikke turde sige det så stærkt, så bør man ikke sige, at det er overfiskningen, der er årsag til, at man vil udvide til 200 sømil. De, der går ind for 200 sømils princippet, har her efter min opfattelse indledt et virkelig effektivt angreb på globalt plan på det gamle princip om havenes frihed, og det har en gammel søfartsnation som Danmark altid gjort klogt i at være tilhænger af, men det er altså sket fra nu af, og det må vi beklage. Dette ændrer dog ikke noget ved venstres indstilling til lovforslaget. Jeg synes bare, at man i den forbindelse skal konstatere, at en epoke af en fornuftig politik hermed er brudt sammen.

Det bør også slås fast, at EFs vedtagelse af udvidet fælles fiskeriterritorium til 200 sømil skal betragtes som en følge af denne udvikling, og eftersom de fleste af vore vigtigste fiskepladser ligger inden for andre landes mulige 200 sømils grænser, er det klart, at det er i Danmarks interesse, at det går ind i EF-sammenhæng. Derfor kan vi være tilfredse med, at vi er medlemmer af EF i denne situation. Der kan næppe være tvivl om, at vores fiskeriinteresser bedst bliver tilgodeset her.

Må jeg så sige til slut, at jeg går ud fra som givet, at lovforslaget for Grønlands vedkommende bygger på den forudsætning, at regeringen sikrer, at den grønlandske kystbefolkning får den fornødne mulighed for at udnytte de ressourcer, der er i disse farvande, og at man accepterer, at de resterende er EF-farvande, og giver adgang til EF-landenes fiskerifartøjer.

For Færøerne gælder der imidlertid en anden situation, for de er ikke medlemmer af fællesmarkedet som sådant, og derfor vil jeg gerne stille det spørgsmål til statsministeren: hvordan tænker man sig at regulere forholdet mellem EF, Færøerne og Danmark i en situation som denne? Danske fiskere har ifølge hjemmestyrelovens § 10 ret til at fiske inden for de færøske fiskeriområder, og derfor vil der opstå problemer. Hvordan bliver Færøerne betragtet? Bliver de betragtet som et virkeligt tredjeland, for det vil altså sige, at danske fiskere ikke kan have den ret, som de dog har ifølge hjemmestyrelovens § 10? Det er spørgsmål, som vi, hvis statsministeren ikke vil svare på det her i salen, kan tage op i udvalget til senere drøftelse. Det er ret væsentligt, at dette kommer med.

Spørgsmålet 200 sømil indebærer andre problemer, som vi kan vende tilbage til, og som er af intern karakter, men princippet om de 200 sømil kan vi tilslutte os, ligesom vi kan tilslutte os et godt udvalgsarbejde.

Erlendsson (FP):

Det er ikke med glæde, fremskridtspartiet hilser dette lovforslag, men dets nødvendighed er klar; og at det snart ville komme dertil, hvor vi er nu, at en sådan lovgivning for Danmarks vedkommende måtte gennemføres, har mange med mig for længst forudsagt.

Lovforslaget går ud på at give en bemyndigelse, der gør det muligt for regeringen både at handle resolut, når det er påkrævet, men forhåbentlig ikke overilet, og samtidig at handle på en differentieret vis, som det til enhver tid vil være mest fordelagtigt for varetagelsen af hele rigets interesser.

I den skriftlige fremsættelse lægger statsministeren stor vægt på de grønlandske og færøske fiskeriinteresser. Det er naturligvis helt, som det skal være. Befolkningen i Grønland og på Færøerne er i afgørende grad afhængig af fiskeriet, men herover må det ikke glemmes, at endnu flere i det danske riges hovedland er afhængige af et godt fiskeri både direkte som aktive fiskere og indirekte i den store danske forædlingsindustri og i tilknyttede erhverv. Der er flere familier i Danmark, det vil gå ud over, hvis fiskeriet rammes, end på Færøerne og i Grønland, selv om dette antal af familier ganske vist procentisk udgør en meget lille del af befolkningen, som de lever iblandt; men skæbner tælles jo ikke i procenter.

[Erlendsson.]

Her vil jeg endnu en gang, som jeg flere gange har gjort det tidligere, pege på den sammenhæng, der kan vise sig at opstå mellem etableringen af et fælles EF-indhav i Nordsøen strækkende sig ud i havet omkring de britiske øer mod nord og vest samt de grønlandske farvande og så de fangstmuligheder i Østersøen, der kan komme i fare den dag, man fra EF-magternes side nedskærer tredjelandenes rettigheder i EF-havet. Hvis Østersømagterne nægtes adgang til Nordsøen, som EF vil være berettiget til efter den overvældende enighed, der er om havretten, selv om man ikke har fået en endelig vedtagelse til at udelukke tredjeland, fordi man selv er i stand til at fiske hele den kvota, som man som kyststat har lov til at fastsætte ud fra behovet for at opretholde fiskebestanden eller måske at gøre den bedre, sikre den i længere tid i fremtiden, hvis Østersømagterne af sådanne grunde nægtes adgangen til Nordsøen, til havet omkring de britiske øer og omkring Grønland, kan der blive tale om skarpe modforholdsregler over for dansk fiskeri i Østersøen. Denne risiko bør fremhæves over for de øvrige EF-lande, der bør være aftaler om en intern kvotaordning i EF-regie, og der bør gøres opmærksom på den kompensation, Danmark må have krav på, hvis en klodset eller uheldig EF-fiskeripolitik får sådanne ulykkelige, men desværre forudsigelige følger.

Jeg følger mig derfor ikke helt tryk ved bemærkningerne til § 1 om, at det forventes, at en udvidelse ved Grønland og Færøerne bliver aktuel før andre steder i riget. Det er utvivlsomt rigtigt, men hermed generes visse Østersøstater store fjernfiskeri med fare for, hvad der herefter kan ske over for danske fiskeinteresser i Østersøen.

Jeg vil gerne sige til sidst, at man ikke umiddelbart af vores tilslutning til lovforslaget kan tage det som givet, at fremskridtspartiet uden videre giver tilslutning til fiskeriinspektionens eventuelt øgede statsudgifter. Det spørgsmål vil vi tage op på et senere tidspunkt.

Hilmar Baunsgaard (RV):

Ja, det måtte jo komme. Efter at Island og senere en række store lande, USA, Canada og som bebudet også EF-lande, ikke har villet afvente resultatet af internationale forhandlinger om fastsættelse af søterritorium, herunder fiskerigrænser, måtte vi jo alle realistisk se i øj-

nene, at også Danmark stod over for at skulle tage stilling til en isoleret dansk beslutning om en fiskerigrænse. Man kunne jo sige meget om, hvor uheldigt det er ud fra bestræbelserne for at finde, skal jeg sige international orden i den internationale politik.

Vi er i en tvangssituation, der er ikke noget at gøre ved det. Dette lovforslag, som jo er en bemyndigelse til statsministeren om at fastsætte Danmarks fiskeriterritorium, er vel nok bedst illustreret ved, at det indeholder 2 enkle paragraffer, men der skal 3 sider bemærkninger til for at fortælle bare en lille smule om problemets omfang.

Det er et overordentlig omfattende problem, hvilket jo bl. ... også fremgår af, at med i vurderingen af behovet for lovforslaget har været statsministeriet, udenrigsministeriet, forsvarsministeriet, justitsministeriet, handelsministeriet, miljøministeriet, fiskeriministeriet og ministeriet for Grønland. Jeg havde nær sagt, at det er godt, vi ikke har flere ministerier. Det er klart et overordentlig omfattende problem.

Vi må også nok se i øjnene, at det er uheldigt – statsministeren nævner det lige, enten er det i bemærkningerne eller i sin fremsættelsestale – at man ikke har kunnet afvente havretskommissionens behandling af det, man kalder de økonomiske zoner, som jo er eller måske vil ende med at være et andet begreb end det, der er sammenfaldende med fiskerigrænserne. Der er blot ingen mulighed for at afvente den, og jeg nævner det kun som yderligere en illustration af, hvor ulykkeligt det er, at det ikke har været muligt med den smule selvdisciplin, der havde betydet, at nogle lande havde afventet et resultat og andre havde vist vilje til at gå ind i internationale forhandlinger med henblik på et resultat.

Efter at Island, USA, Canada og Norge har bebudet 200 sømils fiskerigrænse, er der overhovedet ikke andet frit område tilbage i Nordatlanten end det, der ligger omkring Færøerne og Grønland, og så er det jo illustreret, at allerede af hensyn til disse to befolkningsgrupper er det nødvendigt med en 200 sømils grænse. At vi får problemer også hjemligt, ved vi, vi er endnu ikke nået til den fælles EF-fiskeripolitik. Hvad med Nordsøfiskerne? Vi er endnu ikke nået til aftaler med landene omkring Østersøen. Hvad med Østersøfiskerne? Men alt dette er jo kun igen en illustration af, hvor omfattende problemet er.

Så skal jeg lige til sidst sige, at jeg giver ikke

[Hilmar Baunsgaard.]

så forfærdelig meget for, at vi nu alle kan stå op på stribe og udtrykke forståelse for nødvendigheden af dette og så slutte vores tale af med: men man skal ikke på forhånd regne med, at vi så vil være med til at skaffe bevillinger til den yderligere fiskeriinspektion, der er nødvendig. Selvfølgelig er en del af problemet, at der skal en kæmpeudvidelse af fiskeriinspektionen til, hvis dette skal have nogen som helst betydning for Færøerne og for Grønland. Vi ved det. Hvad skal det så tjene, at vi skulle foregøgle befolkningen, at det er noget, man senere kan tage stilling til? Giver man tilslutning til dette, har man, hvis der er den mindste ærlighed i éns sjæl, også givet tilslutning til at udvide fiskeriinspektionen.

Jeg kan godt se, at hr. Erlendsson tvivler, men så mangler ærligheden i sjælen.

Ole Olsen (SF):

Da mit partis ordfører er blevet forhindret i at være til stede, skal jeg fremkomme med nogle få bemærkninger.

SF er velvilligt indstillet over for lovforslaget, og vi er endvidere indstillet på en hurtig behandling, sådan at loven kan træde i kraft senest den 1. januar 1977.

For det andet er vi indstillet på at støtte øgede bevillinger til fiskeriinspektionen ikke mindst i de grønlandske farvande.

For det tredje skal jeg gøre opmærksom på, at SF ikke hermed har taget stilling til forslaget om at gøre Nordsøen til et EF-hav, således som det er foreslået af EF-Kommissionen.

Lowzow (KF):

Også fra konservativ side har vi selvfølgelig været klar over, at 200 sømils grænsen blev en uomgængelig nødvendighed inden for en overskuelig fremtid. Med 6-7 lande allerede i gang med 200 sømils grænsen eller umiddelbart stående over for en udvidelse til 200 sømil var der ingen vej uden om det også for de europæiske nationer.

Men vi må fastslå her, at det er ikke alene kedeligt, vi ikke har kunnet afvente havretskonferencen, men det er også en følge af forhandlingerne i markedsudvalget. I markedsudvalget har regeringen opnået et mandat, som det konservative folkeparti ikke kunne tilslutte sig, nemlig mandatet til at lade EF stå for de fælles forhandlinger udadtil om fiskerigræn-

serne. Allerede med dette mandat til regeringen har vi mistet en virkelig god forhandlingsposition over for engelsk fiskeri til skade for dansk fiskeri.

Fra konservativ side mener vi, at man burde have færdigforhandlet de interne forhold i EF langt hurtigere og have holdt fast på, at vi ikke kunne gå ind for det uadvendte, før vi havde sikret dansk fiskeri inden for de områder, der er vores hovedområder.

I dag står vi i den situation, at vi intet magtmiddel eller forhandlingsgrundlag virkelig har over for England. Der er heller ingen tvivl om, at vi har lettet Englands forhandlinger over for Island ganske betydeligt. Jeg vil godt spørge ministeren, om man virkelig ikke mener, at det havde været vanskeligt for England at gå ind i forhandlinger med Island igen, nu da deres foreløbige fiskeaftaler udløber. Det er en stor lettelse for England, at det er det samlede EF, der går ind i disse forhandlinger, og det har vi fra dansk side med det mandat, som statsministeren har fået gennem markedsudvalget, været med til at formidle. Jeg vil godt høre ministerens mening om dette. Vi ønskede altså disse forhandlinger afviklet først.

I udvalget kan vi tale om det, der skal til for at sikre Grønlands fiskeri, det behøver vi ikke gøre færdigt her i dag, og det kan vi heller ikke. Vi vil meget gerne i udvalget høre om det samme, som der er blevet spurgt om fra anden side, forholdene med hensyn til Færøernes stilling.

Det sidste punkt, vi kommer til, er spørgsmålet om fiskeriinspektionen. Det er nemlig rigtigt, hvad en af de foregående talere sagde, at denne lov, ligesom enhver anden lov, ikke er noget værd, hvis den ikke kan håndhæves, og det vil medføre, at vi skal have en stærkt udvidet fiskeriinspektion. Her har vi jo relationerne til EF. Man har jo fremlagt det således fra den minister, der har med disse sager at gøre, at det er EF, der for en stor del skulle hjælpe med fiskeriinspektionen i de områder, hvor man ikke fuldt ud kunne udnytte fiskeriet selv, og det må for Danmark gælde store dele af det, vi taler om her. Også dette spørgsmål mener jeg vi må behandle i udvalget, da jeg ikke regner med, at vi kan få endeligt svar her. Men det er givet, at en tilslutning til forslaget, som vi vil give her i dag, samtidig må omfatte, at man giver tilslutning til en udvidet fiskeriinspektion.

Honoré (KrF):

Efter at mange lande ensidigt har udvidet deres fiskerigrænse til 200 sømil, er det blevet uomgængeligt for EF-landene også at udvide deres fiskerigrænser. EF-Kommissionen har foreslået, at denne udvidelse sker samordnet pr. 1. januar 1977. Foretager vi ikke denne udvidelse, vil fiskebestanden i vore fiskeriterritorier i Nordsøen ved Grønland og Færøerne hurtigt blive overfisket.

Lovforslaget har fået form af en bemyndigelseslov, og tanken dermed er, at statsministeren, når det rette tidspunkt er inde, kan udvide fiskeriterritoriet de forskellige steder i det rette tempo. Vi er i almindelighed ret skeptiske over for bemyndigelseslove, men i dette tilfælde er det formodentlig den mest rationelle løsning.

Et meget alvorligt problem, som flere af de foregående talere har været inde på, er de øgede krav til fiskeriinspektionen, bl. a. i de grønlandske og færøske farvande, der bliver tale om. Spørgsmålet melder sig, hvem der skal betale for den. Det skal vi selvfølgelig selv i første omgang, men spørgsmålet er, om ikke andre – jeg tænker her først og fremmest på EF – kan komme ind og hjælpe med til at afholde disse ret store udgifter.

Fuglsang (DKP):

Kommunisterne er naturligvis ikke modstandere af internationale aftaler, som kan regulere fiskeriet, opretholde fiskebestanden, og som tager hensyn til de enkelte landes fiskeri. Det har vi jo ved andre lejligheder givet udtryk for, men vi synes ikke ubetinget om dette forslag. Det er ikke på grund af de 200 sømils fiskerigrænse, som statsministeren får bemyndigelse til at gennemføre samlet eller lidt efter lidt. Noget sådant er jo faktisk et led i den almindelige udvikling i vore dage, og i de nordatlantiske farvande har jo f. eks. USA, Canada, Island og Norge besluttet at gennemføre sådanne udvidelser.

Når vi ikke er ubetinget velvillige, så er det, fordi dette forslag og de bemyndigelser, det indebærer, for os ikke kan ses isoleret, men kun som en del af en helhed. Der er her nævnt den rolle, som fællesmarkedet kan komme til at spille, og for mig at se vil det være svært at forestille sig forslagets videre skæbne, de virkninger, som vil komme, uden at se det i sammenhæng med det, som bl. a. blev drøftet og i nogen grad godkendt på det Ministerrådsmøde,

der fandt sted i Haag den 30. oktober i år. Det var ganske vist et kompromis, som især hr. Gundelach krydsede sig frem til gennem mange skær af modstridende interesser, men han gjorde det til gengæld sådan, at Le Monde kunne skrive, at for første gang var det et kompromis, som ikke blot blev godtaget, men også blev applauderet af den samlede forsamling.

Selve forslaget om en 200 sømils grænse vil hurtigt skabe problemer. Spørgsmålet om fiskeriinspektionen er således allerede omtalt. Vi ved, at det samme spørgsmål er rejst af andre lande, bl. a. har Irland rejst det over for EF-myndighederne. Nu synes deres problemer at kunne klares af EF, sådan som det er antydnet at vi måske også kunne få nogle af vores klarer, men det skal i alle tilfælde betales af den ene og den anden, og vi slipper ikke for at komme til at betale vor part.

Men i alle tilfælde vil disse problemer rejse sig, det vil koste penge, og det gælder ikke mindst – hvad da også har været antydnet – med hensyn til farvandene omkring Færøerne og Grønland. Hvem skal klare dem? Jeg tænker bl. a. på, at disse problemer hidtil er klarer af skibe fra forsvaret. Jeg vil da gerne stille det spørgsmål, om ikke dette skulle betragtes som en speciel opgave, der bedst kunne løses med særlige skibe og af folk med erfaring på disse områder.

Vi er også betænkelige ved de andre led i EF-kompromiset, bl. a. det led, som ikke alene giver EF-Kommissionen fuldmagt til at oprette denne 200 sømils grænse, men også til på alle de deltagende landes vegne at forhandle med tredjelande og til at træffe aftaler af regional art. Det er i virkeligheden det, vi er betænkelige ved. Det er helt på linje med Tindemans-rapporten, hvis kapitel II taler om, at der skal skabes et enkelt, centralt beslutningscenter, og at der skal ske en styrkelse af alle overnationale institutioner. Ikke mindst på den baggrund er vi som sagt betænkelige ved forslaget som helhed.

Kurt Hansen (VS):

Når vi diskuterer disse ting, så mener vi fra VS' side, at de må anskues ud fra i hvert fald tre synsvinkler. For det første ud fra den globale sammenhæng, og for det andet må det ses i sammenhæng med de lønmodtagere, de lønarbejdergrupper, der findes på landjorden, og som er afhængige af råvareleverancer, og for

[Kurt Hansen.]

det tredje må det ses ud fra, hvad den udvidede fiskerigrænse vil betyde for Færøerne og Grønland.

Hvis vi skal se på den globale sammenhæng, så må vi sige, at selv om man ikke i forbindelse med FNs tredje havretskonference kunne nå til enighed om en endelig konventionsudformning, står det alligevel klart, at et stort flertal af stater går ind for oprettelse af økonomiske zoner på 200 sømil. Sideløbende hermed og under indtryk af, at der er en lang række stater, som har foregrebet en formel godkendelse – og det er allerede nævnt, at det er Norge, USA og Canada, Island osv. – mener vi, at det er vigtigt, at de resterende kyststater følger trop. Det mener vi er en absolut nødvendighed, netop for at den internationale flåde ikke skal søge hen imod de tilbageværende begrænsede fiskepladser. Det vil sige, at hvis vi f. eks. i Nord-søen ikke får indført en sådan grænseudvidelse, så vil fiskeriintensiteten blive endnu hårdere, end den er i dag.

Selv om den ændrede retsorden på verdenshavene primært er sat i gang af og skal ses i sammenhæng med den udvikling af produktivkræfterne og den stigende råvareefterspørgsel, der har øget interessen for udnyttelse af mineralerne i havene, altså f. eks. olie, som findes i havbunden, så er det dog sandsynligt, at grænseudvidelsen samtidig vil bedre mulighederne for en regulering af fiskeriet på en sådan måde, at man i hvert fald kan komme noget af rov-fiskeriet til livs. Vi mener, det er meget vigtigt at få ændret ved de forhold, som hersker på havene i dag. Vi mener ikke, at det er for stærkt at bruge et ord som anarki. Man har også set, at et flertal af vigtige fiskestammer rundt i verdenshavene i dag, altså også ved Danmark, er genstand for overfiskning, det vil sige, at bestanden er overudnyttet, og at de samlede fangster faktisk ville stige, hvis flåden blev skåret ned.

Selv om vi da er positive over for intentionerne i dette forslag – vi mener også, at det er en absolut nødvendighed – så har vi ikke nogen stærke interesser og sympatier for, at man får indført et fælles EF-hav. Det har vi ikke stærke sympatier for.

Jeg vil da også lige nævne, at det ikke kun er fiskernes interesser i snæver forstand, man kan tale om her. Vi ved jo udmærket, at for hver eneste fisker, der står på et dansk dæk, findes der mellem 7 og 10 arbejdere placeret

i fiskeindustrien, som er meget afhængige af råvareleverancerne. Da er det helt klart, at de lønarbejdere, som står på disse fabrikker, har en klar interesse i en stabil levering, således at det ikke svinger meget op og ned og man bliver sendt hjem den ene uge og kan så komme igen, hvis der er råvareleverancer. Vi mener, det er vigtigt, og kan også se noget, der peger i retning af, at man ligesom får udjævnet den produktion, der finder sted. Samtidig kunne det være årsag til, at man netop kunne arbejde med en højere forædlingsgrad af råstofferne, end man faktisk gør i dag. Man kan godt sige, at mange mindre sild osv. i alt for stor udstrækning er blevet brugt til industrifisk, de kunne udmærket godt have været brugt til konsumfisk.

Til sidst vil jeg bare lige sige om den tredje synsvinkel med hensyn til Grønland og Færøerne, at specielt vedrørende Grønland mener vi, der er nogle problemer, som bestemt ikke er løst her, og som lovforslag nr. L 103, som knytter an til dette lovforslag, faktisk heller ikke løser. Det er nogle af de ting, hvorom vi, hvis vi blev repræsenteret i udvalget, i hvert fald ville forsøge at tage diskussionen op.

Jeg vil til sidst understrege, at Grønland og Færøerne ikke er bare nogenlunde acceptabelt sikret i dette lovforslag. Ligesom det gælder de rigdomme, der ligger i Grønlands undergrund, må det også gælde de fisk, der er i havet omkring Grønland, at de tilhører den grønlandske befolkning og ingen andre.

Patursson (Færø.):

Jeg kan ganske tilslutte mig statsministerens ord i den skriftlige fremsættelse, hvori han anmoder om folketingets velvillige og hurtige behandling af dette lovforslag.

Lovforslaget er en bemyndigelseslov. Den skal træde i kraft den 1. januar 1977, og i § 1, stk. 3, udtales, at de nærmere regler for Færøernes vedkommende fastsættes ved kgl. anordning. Jeg går da ud fra, at denne anordning træder i kraft samme dag. Den 1. januar 1977 er for Færøernes vedkommende absolut sidste frist, idet det færøske lagtings enstemmige beslutning den 6. august gik ud på, at fiskerigrænsen ved Færøerne skulle udvides til 200 sømil senest den 1. januar 1977.

Udvidelsen af Færøernes fiskerigrænse og dermed beskyttelsen af fiskebestandene dér er absolut nødvendig, ja, af livsvigtig betydning for hele det færøske folks eksistens. I mere end

[Patursson.]

trekvarter århundrede har de færøske fiskere kæmpet mod fremmedes rovfiskeri i de hjemlige farvande, og siden 1952 har denne håbløse situation omtrent hvert eneste år været til behandling i lagtinget. I 1964 fik vi en delvis udvidelse, nemlig til 12 sømil. Som følge af denne udvidelse er der sket en, jeg vil næsten sige opblomstring i færøsk økonomi. Imidlertid viste det sig snart, at denne udvidelse var ganske utilstrækkelig, og endelig den 6. august i år fattede lagtinget beslutningen om udvidelsen til de 200 sømil.

Ved flere lejligheder her i folkettingen har jeg omtalt denne sag, og jeg skal hverken gentage mig selv eller føje noget nyt til. Det altafgørende er, at lovforslaget vedtages, og at vi fra den 1. januar 1977 får en 200 sømils fiskerigrænse. Det er vigtigt, som statsministeren udtaler i sin skriftlige fremsættelse, at det vil være en alvorlig situation for fiskebestandene, såfremt den internationale fiskerflåde, som bliver udelukket andre steder, frit vil kunne søge til de færøske farvande. Jeg vil bare tilføje, at denne frihed har fremmede haft i hvert fald fra århundredets begyndelse. I al den tid har fremmede fiskere frit kunnet luge fiskebestandene ved Færøerne til umådeligt tab for det færøske samfund. Denne grænseudvidelse skulle derfor være foretaget for længst. Nu skal der endelig gøres en ende på disse ganske uholdbare forhold; jeg må bare sige: bedre sent end aldrig.

Jeg kan ligesom statsministeren anbefale forslaget til velvillig og hurtig behandling her i tinget. Det er et længe næret og stadig voksende færøsk krav, der nu står over for sin endelige opfyldelse, og jeg er overbevist om, at den 1. januar 1977 vil blive en af de store mærkedage i Færøernes historie.

Til slut kan jeg oplyse, at det færøske landstyre for ganske nylig har anskaffet et nyt inspektionsskib og på land har oprettet en inspektions- og redningstjeneste. Det, man nu bl. a. venter på, er, at den færøske inspektionstjeneste får tildelt politimyndighed. Det har den nemlig ikke endnu, men en sådan politimyndighed er jo ganske nødvendig for en effektiv inspektionstjeneste. Jeg kan således oplyse, at det omtalte færøske inspektionsskib for ganske nylig påtraf en engelsk trawler på ulovligt fiskeri i færøske farvande, men måtte lade den sejle på grund af manglende myndighed til arrestation. Dette er jo ganske uholdbart, og det vil derfor være påkrævet, at den færøske

inspektionstjeneste hurtigst muligt får den omtalte politimyndighed. Dette spørgsmål må også kunne løses inden den 1. januar 1977.

Berglund (Grønl.):

Jeg vil udtrykke min glæde over, at vi ved dette lovforslag er kommet nærmere en opfyldelse af et af grønlandernes største ønsker, som har været udtalt flere gange i adskillige år.

Det er vist nødvendigt at understrege, hvor nødvendigt det er for os grønlandere, at fiskeriterritoriet udvides. Som også hr. Hilmar Baunsgaard sagde, er det jo den eneste betydelige fiskeplads i Nordatlanten, som endnu er åben, når andre lande udvider deres fiskeriterritorium. Dermed er der stor risiko for, at de fiskere, der fisker på andre landes fiskeriterritorier, flytter over til grønlandske farvande, og dermed er fiskebestanden i alvorlig fare for overfiskning. Det ville resultere i færre råstoffer til grønlandske produktionsanlæg, hvad der ville betyde større underskud, som skal dækkes af statskassen.

I sin skriftlige fremsættelse udtaler statsministeren, at det er uomgængelig nødvendigt at imødekomme landsrådets henstilling om at gennemføre en udvidelse af fiskerigrænsen til 200 sømil ikke senere end den 1. januar 1977. Denne udvidelse af fiskeriterritoriet forudsætter forhandlinger med de lande, hvis fiskeriinteresser berøres. Statsministeren nævner i sin skriftlige fremsættelse, at disse forhandlinger føres på fællesskabsplan, og forhandlingerne forventes afsluttet i løbet af 1977. Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, hvilke konsekvenser uafsluttede forhandlinger ville have for en udvidelse af det grønlandske fiskeriterritorium den 1. januar 1977, og hvilke ordninger vi kan forvente med de lande, hvis fiskeriinteresser berøres.

I lovforslagets § 1, stk. 1, står som sidste sætning: »Udvidelsen kan ske for ét farvandsområde ad gangen.« Derfor vil jeg spørge statsministeren, om regeringen agter at rette sig efter Canadas udvidelse, hvad Vestgrønland angår. Hvis dette er tilfældet, vil jeg påpege, at Canadas udvidelse har ICNAF-område nul som nordgrænse, det vil sige ud for Holsteinsborg, hvorved rejefelterne nord for denne grænse stadig væk vil være ubeskyttet. Derfor vil jeg anmode regeringen om at arbejde for, at grænsen for udvidelsen af fiskeriterritoriet ud for Vestgrønland går op til 75° nordlig bredde, det vil sige op til Melville Bugten.

[Berglund.]

Udvidelsen af fiskeriinspektionen er nævnt. Vi kan ikke komme uden om, at det vil kræve en udvidelse af inspektionen ved Grønland, og jeg vil derfor opfordre regeringen til at undersøge muligheden for EF-støtte til udvidelse af fiskeriinspektionen ved Grønland i forbindelse med fiskeriterritoriets udvidelse. Vi ved jo, at visse andre medlemslande af EF har kunnet få støtte, så der skulle være mulighed for det.

Til sidst vil jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Thue Christiansen (SF):

Vi har i Grønland i snart en årrække påpeget over for myndighederne, at hvis vore fiskeresourcer skal bevares og beskyttes, må der træffes foranstaltninger såsom kvotaordninger og en udvidelse af fiskerigrænsen. Vi har således som gruppe, politisk forsamling, i Grønland i flere år påpeget nødvendigheden af en hurtig og effektiv fiskerigrænseudvidelse.

Nu er vi heldigvis nået så vidt, at man her fra talerstolen kan begynde at tage stilling til et lovforslag, hvis intentioner er beskyttelsen af fiskebestanden her i Danmark og ikke mindst omkring Færøerne og i Grønland. Det er et vigtigt skridt for os grønlændere og for vore fiskere, som i en årrække har ventet på et sådant lovforslag fra den danske regerings side. Det er glædeligt, at vi er nået så vidt.

Jeg kan alligevel ikke lade være med at påpege, at Grønlands fiskeripolitiske problemer langtfra er løst med det foreliggende lovforslag. Vi husker nok Grønlands klare nej til fællesmarkedet. En af de vigtigste grunde til dette nej var den, at man med dette nej vil udelukke udenlandske fiskere, deriblandt medlemmerne af fællesmarkedet, fra vore fiskepladser, der truedes og stadig trues af overfiskning. Med dette lovforslag udelukkes stadig ikke de fiskere, hvis nation hører under EF, og så længe der ikke igangsættes forhandlinger om fiskekvoter og økonomiske zoner, vil der være fare for overfiskning af grønlændernes vigtigste erhvervsmæssige indtægtskilde. Vi forventer, at der i den nærmeste fremtid etableres forhandlinger mellem Danmark og EF og det grønlandske landsråd om kvoter og økonomiske grænseordninger, således at de grønlandske fiskeriinteresser tilgodeses på bedste måde.

Det er vigtigt at erindre, at fiskeriet i Grønland er Grønlands vigtigste erhverv, og at grøn-

lænderne er fuldstændig afhængige af dette erhverv. Grønland står foran hjemmestyre, og det er mit håb, at regeringen i den nærmeste tid tager stilling til beskyttelsen af det grønlandske fiskeri.

Med disse forbehold anbefaler jeg det foreliggende forslag til hurtig behandling.

Johan Nielsen (S):

Mit samhörighedshjerte svulmede af fryd, da jeg hørte min kollega fra Færøerne så hjerteligt takke statsministeren. Jeg var så glad for at kunne konstatere, at vi to for én gangs skyld er meget, meget enige.

Det er nødvendigt for os at få de 200 sømil, men det er ikke blot det, der er nødvendigt. Det er også nødvendigt, at vi kan få lov at fiske andre steder. I øjeblikket ved vi ikke rigtig, hvordan vi skal løse problemet. Jeg kan pege på statsborgerskabet, jeg kan pege på, at ved Grønland har vi igennem 50 år været pionerer, men lad mig så samtidig understrege, at jeg måske bedre end nogen anden i dette høje ting forstår grønlændernes problemer. De har i lighed med os kun fiskeriet og intet andet at bygge deres eksistens på, og hvis der bliver rokket ved deres rettigheder til at fiske ved Grønland, bliver det vanskeligt for dem at eksistere i Grønland. Jeg håber alligevel, at man kan finde en løsning, så statsborgerskabet gør, at vi kan arbejde sammen.

Jeg ved godt, at man har sagt om mig, at jeg er en ugudelig pralhals, og lad mig bekende mine synder og sige, at jeg har en vis tendens til at prale, men når det er sagt, så vil jeg fastholde, at mine landsmænd er nogle af de dygtigste fiskere i hele verden. Det har jeg fået bekræftet andre steder fra. Vi er meget villige til at være grønlænderne behjælpelige med at sætte sig ind i det moderne fiskeris mysterier. Vi er meget villige til at anerkende, at uden om færingerne bliver det vanskeligt for grønlænderne at udnytte deres fiskeri så effektivt, som det bør gøres, for at de kan leve der.

Jeg appellerer til statsborgerskabet. Jeg gør det med en vis tryghed. De mange år i folketinget har lært mig at stole på regeringen. Lad mig give borgerlige regeringer den cadeau, skønt jeg er socialdemokrat, at også hos dem har jeg mødt den største forståelse for de færøske problemer. Når jeg har mødt den største forståelse hos de borgerlige regeringer, hvor meget mere så ikke hos mine egne partifæller?

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil allerførst takke for den særdeles venlige modtagelse, dette forslag har fået. Jeg har nærmest fornemmelse af, at der er enstemmig tilslutning, selv om der er faldet ganske mange bemærkninger.

Hr. Kofoed fra venstre gav udtryk for, at det, der var ved at ske, i virkeligheden var et udtryk for en imperiepolitik, som havde slået igennem og havde ødelagt den gode gamle idé og tanke om havenes frihed. Jeg kan vel egentlig ikke sige andet, end at det er der meget om, og vi er egentlig enige om, at det havde været bedst, om vi ikke var nået helt til det, der nu er ved at udvikles. Men på den anden side, så må vi gøre det, og der kan også – med de mange nationer, der er impliceret – komme fornuft og plan i en sådan udvikling.

Hr. Erlendsson sagde, at hvis Østersømagterne udelukkes fra Nordspøen, så er der risiko for, at Danmark, om jeg så må sige, taber noget i Østersøen, vil blive stillet over for nogle krav. Hertil kan jeg bemærke, at for Østersøen gælder den baltiske konvention, og i den er det aftalt, at man i 1977 skal fortsætte det hidtidige fiskerimønster, således at forstå, at man er enige om kvoter for hovedfiskearterne i Østersøen, som sikrer, at dansk fiskeri i 1977 kan videreføres i Østersøen som hidtil. For torsk er der dog tale om mindre nedgang, men den skal fordeles ligeligt mellem alle landene.

Hr. Hilmar Baunsgaard sagde, det var karakteristisk, at dette forslag kun indeholdt et par paragraffer, men at der skulle 3 sider bemærkninger til. Jeg tror, det er rigtigt at sige, at skulle man i virkeligheden belyse alle sider af det problem, der her er opstået, så skulle der måske en hel lille bog til. Det var også det, der lå i hr. Hilmar Baunsgaards bemærkninger.

Det er rigtigt, som hr. Hilmar Baunsgaard sagde, at der er tale om en kæmpeudvidelse af fiskeriinspektionen, og så er det også rigtigt at sige, at i det omfang det er nødvendigt, må vi også leve op til det. Vi må erkende, at det koster noget fra samfundets side. Man kan ikke som fremskridtspartiet på den ene side være tilhænger af dette forslag og på den anden side ikke være villig til at tage de afgørende økonomiske konsekvenser heraf.

Hr. Ole Olsen sagde, at han ikke kunne lide, at Nordspøen skulle være et fælleshav. Nå, det ser ud til, at jeg har misforstået noget dér. Men jeg forstod, at konklusionen var, at han var for forslaget.

Hr. Lowzow stillede det spørgsmål, om EF ville forhandle med Island, og om dette ikke ville betyde en lettelse for England. Jeg kan bekræfte, at EF vil være den, der skal forhandle med Island, og der er ingen tvivl om, at netop England vil føle det som en lettelse. Det vil være en fordel.

Med hensyn til et bidrag fra EF til fiskeriinspektionen kan jeg sige, at EF klart har udtalt, at man vil være positiv over for øget bidrag til denne inspektion, og det vil Danmark også kunne få sin andel og fordel af.

Hr. Honoré var inde på samme spørgsmål om støtte til fiskeriinspektionen. Jeg kan bekræfte også over for hr. Honoré, hvad jeg netop her har sagt.

Hr. Fuglsang var måske den, der var mest forbeholden. Egentlig er han enig i, at det i den givne situation er nødvendigt, men han havde alligevel nogle betænkeligheder. Det kan være, at vi igennem udvalgsarbejdet får belyst nogle af de betænkeligheder, der kan være. Så må vi vende tilbage og høre, om det kommunistiske parti stadig vil have betænkeligheder.

Hr. Kurt Hansen var af den opfattelse, at grænseudvidelserne kunne være med til at hindre, hvad han kalder rovfiskeriet. Må jeg nøjes med at sige, at jeg håber og tror, at dette vil blive tilfældet.

Hr. Patursson ville gerne vide, om den kongelige anordning, der skal udarbejdes, ville kunne træde i kraft samtidig med selve loven, altså den 1. januar 1977. Jeg kan kun sige, at der om disse ting stadig væk vil være kontakt med Færøerne og vil være forhandlinger. Jeg kan ikke på forhånd sige, om det vil lykkes at blive færdig med den kongelige anordning, men i hvert fald skal der ikke fra regeringens side være noget forsøg på at trække tingene længere ud end nødvendigt.

Spørgsmålet om politimyndighed tør jeg ikke i dette øjeblik svare på; jeg går ud fra, at vi kan få det nærmere belyst i udvalgsarbejdet.

Hr. Berglund gav udtryk for, at det havde været et af grønlandernes allerstørste ønsker at få denne udvidelse til 200 sømil, og var altså tilfreds med, at vi nu fra regeringens side lægger dette forslag frem. Det er rigtigt, at der skal forhandles på fællesskabsplan, også når det gælder det grønlandske område, og det skal ske i løbet af 1977. Hr. Berglund stillede det spørgsmål: hvad sker der, hvis man ikke bliver enige? Jeg må her holde på, at det er en stærk

[Statsministeren.]

forpligtelse, det er ligefrem nødvendigt at blive enige, og jeg tror, man bliver det.

Når det gælder støtten til fiskeriinspektion fra EF, så kan man vel sige, at netop denne side af sagen vil have særlig betydning for Grønland, fordi den store opgave, når det gælder fiskeriinspektionen, netop ligger i forhold til det grønlandske farvand.

Hr. Thue Christiansen var inde på spørgsmålet om en kvotaordning, hvilket behov der måtte være for det. Jeg kan om dette ikke sige andet, end at man vil garantere grønlænderne reserverede kvoter, således at grønlænderne først og fremmest får mulighed for at fiske det, som grønlænderne kan fiske.

Hr. Johan Nielsen var meget glad for, at der var enighed mellem de to færøske repræsentanter her i tinget angående denne udvidelse til de 200 sømil. Jeg kan sige, at jeg også er glad for, at der er næsten enstemmig tilslutning her i tinget, og jeg siger tak for denne gode første behandling.

Erlendsson (FP):

Jeg skylder hr. Hilmar Baunsgaard nogle bemærkninger i anledning af den let skjulte kritik, der var af, at Island havde udvidet sin fiskerigrænse til 200 sømil. Jeg vil først sige, at det var ikke Island, der begyndte. En sjettedel af alle stater, der er repræsenteret i FN, havde på det tidspunkt, da Island udvidede sin fiskerigrænse, allerede udvidet ud over de 12 sømil – adskillige til 200 sømil, nemlig hele Sydamerika, og adskillige lande i Afrika, Indien osv. til afstande mellem 50 og 100 sømil.

Derimod kan Island roses og berømmes for, at det var den stat, som allerede i 1949 på FNs generalforsamling rejste spørgsmålet om at lægge havretten i faste baner. Det, at Island på FNs generalforsamling fremførte nødvendigheden af at få en sådan international havrettsanerkendelse, har sat skub i alt dette, som vi sådan set har bygget hele denne debat på.

Med hensyn til, hvem der skal betale fiskeriinspektionen, har jeg sagt for vores vedkommende, at det spørgsmål må afgøres på et senere tidspunkt. Der ligger ikke heri, at vi ikke indser, at en udvidelse af fiskeriterritoriet må kræve en øget fiskeriinspektion, men vi har både på NATO-basis og på FN-basis forstået at dele nødvendige udgifter inden for disse fællesskaber, sådan at den afgørende økonomiske konsekvens, som statsministeren talte om, ikke

i dette tilfælde behøver at betyde, at vi overtager hele udgiften eller en væsentlig del af den.

Det glæder mig, at hr. Lowzow i sine bemærkninger var enig i det, jeg meget kraftigt har fremført andetsteds, nemlig i markedsudvalget, at vi har spillet os særdeles gode kort af hænde i vores forhandlinger ved at indrømme, at man fra EFs side kunne påbegynde forhandlinger med tredjeland, før de interne kvoteringer var blevet bestemt.

Til hr. Fuglsang vil jeg sige, at det er også særlige skibe fra dansk side, der deltager i fiskeriinspektionen, det er ikke krigsskibe i den forstand. Det er ganske vist bevåbnede skibe, men det er de islandske kystbevogtningsskibe og fiskeriinspektionsskibe også. Jeg kan da sige, at de både har skudt med skarpt, og at de bærer præg af, at de har deltaget i egentlige krigshandlinger under begge torskekrigene.

Hr. Berglund og hr. Thue Christiansen var bekymrede over, at det skulle gå ud over de grønlandske fiskeres fangstmuligheder. De vil efter min mening bedres betydeligt, når EF får kyststatens rettighed til at afgøre, hvor meget tryk fiskebestandene kan tåle af fangst, og på den basis kan tage først, hvad EF-landene kan tage – derunder også hvad Grønland kan tage. Hvis man har taget det bestemte kvantum, kan man derefter afvise, at tredjelande overhovedet kan blande sig i det foretagende. Det vil sige, at spanioler og russere og alle mulige andre, som nu fisker og rovfisker i grønlandske farvande, både i Danmarksstrædet og i Davisstrædet, derved kan fjernes fra disse områder.

Hilmar Baunsgaard (RV):

Hr. Erlendssons bemærkninger giver mig anledning til at kommentere nogle problemer, som er væsentlig større, end det måske kan fremgå af, at hr. Erlendsson og jeg diskuterer dem – jeg skal bruge et internationalt udtryk og sige – på bilateral basis.

Med hensyn til fiskeriinspektionen er det klart, at man kan have det synspunkt, at det bør være en NATO-opgave. Så skal Danmark betale en del af den. Formentlig ville vi med det mægtige søterritorium, der er omkring Grønland og Færøerne, få mere, end vi skal betale. Men hvad så med de følgeslutninger, som jo ikke er løst med, at man har en økonomisk opfattelse af, at vi skal slippe billigt fra det? Der er jo også noget international politik i det her, og der er noget politik i forhold til Færøerne. Man kan også have den opfattelse,

[Hilmar Baunsgaard.]

at man vil gå ind for – og det forbeholder jeg mig min pligt og min ret til at vurdere – at det skal ordnes inden for EF. I så fald kommer også nogle problemer. Hvad med Færøerne? Der er altså problemer. Hvis det bare var en påpegning af disse problemer, hr. Erlendsson mente med sin første bemærkning, så har jeg kun at sige: så er sagen en anden, og så kunne det være gjort fikser fra hr. Erlendssons side.

Det blev antydet, at jeg skulle have rejst kritik mod Island. Hvis man lyttede, så lagde man mærke til, at jeg sagde: jeg bebrejder både dem, der ikke ville vente, og dem, der ikke viste vilje til at gå ind i forhandling. Det er rigtigt, man kan henvise til, at der var helt andre områder af verden, hvor man havde udvidet til 200 sømil, men det, der kom til at mangle, var viljen til, at problemerne i det nordatlantiske område blev løst ved forhandling. I hvert fald var det da rigtigt, at der var både nogle, der havde travlt, og nogle, der ikke havde vilje. Muligvis var det endt, som det ender. Men en national beslutning om, at nu gør vi for os selv helt, hvad vi vil, er sjældent i international forstand en endelig løsning af problemet. Det er det heller ikke, når statsministeren pr. 1. januar fastsætter den danske fiskerigrænse. Man kan f. eks. minde om, at der er ikke mulighed for, at både England og Danmark fastsætter en 200 sømils grænse i Nordsøen. De har begge besluttet at gøre det. Der refter et par problemer at forhandle om. Det er kun en anskueliggørelse af, hvor omfattende dette problem er.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Vi har hørt meget om Færøernes og Grønlands problemer. Island har haft de samme problemer. Island rejste sagen som et retligt problem ved FN's generalforsamling i 1949. På det tidspunkt, da Island udvidede sin fiskerigrænse, havde man konstateret en meget katastrofal nedgang i fiskebestanden omkring Island. Det var livsvigtige spørgsmål for Island, og man gennemførte ikke noget, før man vidste, at langt hovedparten af de stater, som deltog i havretskonferencen, tilsluttede sig det synspunkt, at 200 sømils grænsen skulle gennemføres.

Med hensyn til det andet, så kan man jo altid sige, når man ikke har forstået, hvad det indebærer, som en tidligere taler har sagt, at

han kunne have forklaret sig tydeligere. Jeg har kun sagt, at med hensyn til fiskeriinspektionen og de udgifter, det vil kunne dreje sig om, vil vi tage stilling senere, og jeg har peget på, at vi har kunnet dele sådanne udgifter, der har været til gavn for flere parter, tidligere, bl. a. inden for NATO og bl. a. inden for EF. Derved har jeg ikke peget på NATO som en løsning; jeg har kun taget det som en parallel til, at vi kan også dele med andre, når andre har samme fordel, som vi selv har. Skal det endelig være, at man skal komme langt ud med en erklæring, så vil jeg sige, at jeg ser helst danske fiskeriinspektionsskibe i de grønlandske og de færøske farvande – hvis det ikke generer hr. Patursson for meget, det håber jeg ikke. De har dog hidtil gjort god fyldest, og det har været en udgift, som man derved har befriet det færøske øsamfund for. Men jeg har ikke noget imod, at Færøerne tager det op som et særanliggende og økonomisk også klarer den sag for sit eget vedkommende.

Ole Olsen (SF):

Jeg skal bare lige til statsministeren sige, at det eneste, jeg såmænd påstod, var, at vi ikke hermed havde taget stilling til Kommissionens forslag om, at det skulle være et EF-hav. Det er vist dårligt nok et svar for statsministeren.

Berglund (Grønl.):

Jeg håber sandelig også, som statsministeren udtrykte det, at der bliver enighed om fiskeripolitikken i EF. Men det er udtrykkelig sagt, det står i fremsættelsestalen, at de planlagte udvidelser af fiskeriterritoriet forudsætter forhandlinger med de lande, hvis fiskeinteresser berøres, og disse forhandlinger forventes afsluttet i løbet af 1977. Derfor er det sådan set magtpåliggende for os grønlandere at vide: skal forhandlingerne afsluttes først, inden man kan udvide fiskerigrænserne ved Grønland?

Kofoed (V):

Jeg vil lige til hr. Erlendsson sige, for den historiske sandheds skyld, at det ligger således, at Island udvidede sine fiskerigrænser til 50 sømil, før havretskonferencen blev sat i Caracas i 1974. Men det er jo ikke det, spørgsmålet drejer sig om. Spørgsmålet drejer sig om Danmarks udvidelse til 200 sømil, og disse 200 sømils fiskerigrænse for Danmarks vedkommende fastsættes på grund af den beslutning,

[Kofoed.]

der er taget i fællesmarkedet. Det er ud fra den synsvinkel, man skal se dette spørgsmål. Så skal man ikke begynde at diskutere Islands forhold, men for den historiske sandheds skyld skal jeg bare sige til hr. Erlendsson, at de 50 sømil kom altså før Caracaskonferencen i 1974.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

På det tidspunkt havde den lovkommité, som var blevet nedsat på Islands foranledning i 1949, allerede afsluttet sit arbejde. Man kendte resultatet af dens arbejde. Endelig vil jeg sige, at 50 sømil blev anerkendt af England, Tyskland og de øvrige lande, som havde fiskeriinteresser i de islandske farvande – ganske vist efter en kort torskekrig fra engelsk side. Man gik ind på forhandlinger med Island, og man anerkendte de facto Islands rettigheder over dette fiskeriterritorium.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Til hr. Berglund kan jeg sige, som det måske også er bekendt, at Grønland omfattes ikke af EF-Kommissionens forslag. Man vil senere – og det bliver i samarbejde med grønlandske myndigheder – udarbejde særlige forslag, som vil tilgodese netop de grønlandske interesser. Jeg tror ikke, der i det forhold er fare på færde for de grønlandske interesser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poul Dam):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 21 medlemmer, hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (19/11 76):

Udtræder: K. J. Mortensen

Ny stedf.: Hans Jørgen Jensen

Det energipolitiske udvalg (19/11 76):

Udtræder: K. J. Mortensen

Nyt medlem: Hans Jørgen Jensen

Undervisningsudvalget (19/11 76):

Udtræder: K. J. Mortensen

Nyt medlem: Hans Jørgen Jensen

Udv. om fysisk planlægning (22/11 76):

Udtræder: Ove Hansen

Nyt medlem: Kampmann

Det energipolitiske udvalg (23/11 76):

Udtræder: Rosleff

Nyt medlem: Arentoft

Udenrigsudvalget (23/11 76):

Udtræder: Rosleff

Nyt medlem: Arentoft

Udv. om off. arbejder (23/11 76):

Udtræder: Rosleff

Ny stedf.: Arentoft

Retsudvalget (23/11 76):

Udtræder: Bodil Emanuel

Nyt medlem: Kaj Hansen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 24. november, kl. 10 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til boligministeren af Wilhelm m.fl.*
- 2) *Forhandling om udenrigsministerens redegørelse af 16. november 1976 (om regeringens Afrikapolitik).*
- 3) *Spørgsmål til ministrene.*
- 4) *Valg af 21 medlemmer til et udvalg angående:*
Forslag til lov om Danmarks Riges fiskeriterritorium.

Mødet hævet kl. 15.55.